

saaledes, forekom det ibetmindste mig, at han blev skyldig. Naar den omtalte Grundlovsparagraph udtaler, at det ved Lov nærmere skal ordnes, hvorledes de nu bestaaende Lehn, Stamhuse og Fideicommissgodsfer kunne overgaae til fri Eiendom, saa kan jeg virkelig ikke forstaae det paa anden Maade, end at en Lov skal ordne, paa hvilken Maade Fideicommissbaandet paa disse Eiendomme skal hæves, saa at de kunne blive fri Eiendom. Dersom Meningen med Paragraphen skulde have været den, at det ved Lov skulde ordnes, paa hvilken Maade Selveiendom kunde træde istedetfor Fæsteeiendom paa hine Godefer, saa seer jeg ingen Grund til, at man, og allermindst paa hiin Tid, skulde have brugt Omsvøb og ikke have nævnt BARNET ved dets rette Navn; jeg seer ikke, hvorfor man ikke ligefrem skulde have sagt i Grundloven: „Det skal nærmere bestemmes ved Lov, paa hvilken Maade Fæstegods skal overgaae til Selveiendom paa Lehn, Fideicommissgodsfer osv.“ Det vilde dog have været et ganske mærkværdigt Omsvøb, forekommer det mig, og det saameget mærkværdigere i en Grundlov, hvis øvrige Udtryk ere saa rene og klare, om det gjennem en Fortolkning af § 98 skulde kunne faaes ud, at det havde været dens Hensigt at bestemme, hvorledes Fæstegodsset paa Lehnsgodsferne skulde gaae over til Selveiendom. Jeg maa tilstaae, at, hvad den ærede Taler ligeoverfor mig (Christensen) udtalte, paa ingen Maade har overbevist mig om, at jeg har læst denne Paragraph urigtigt. Jeg kan iøvrigt ikke andet end paaskjønne, at det ærede Medlem har udviist den samme Naahenhed, som han paaskjønede var bleven udviist fra min Side. Jeg har naturligviis intet Dødblik kunnet være i Tvivl om, hvad denne Forespørgsels rette Mening var. Jeg har troet, at der ikke for mig eller for Hans Majestæts nuværende Naadigivere var nogen som helst Grund til ikke at gaae den Kamp, som muligviis forestaades, imøde med fuldstændigt aabent Vizir. Skjøndt jeg jo meget godt kunde vide — hvad den sidste ærede Taler jo ogsaa stabsæstede — hvad Hensigten med denne Forespørgsel var, har jeg derfor for mit Vedkommende ikke fundet no-

gen som helst Anledning til at benytte mig af de Midler, der muligviis ellers kunde have staaet til min Naadighed, til at skyde et Skjermbrædt frem imellem mig og en Forespørgsel af den Natur som den foreliggende.

Madvig: Jeg begjærede Ordet, dengang den første Landsrådsmand for 2den Kreds (Christensen) havde udtalt sig om § 98 i Grundloven, da jeg ønskede at sige, at jeg føler mig fuldstændig overbevist om, at saavel Paragraphens Ord som Akt, hvad der om denne Paragraph i sin Tid er forhandlet, gjøre det aldeles utvivlsomt, at den høitærede Indenrigsminister har den fuldstændigste Ret i Henseende til Meningen af denne Paragraph. Denne Paragraph handler om, hvorledes disse ved særegne Bestemmelser og Majoratsbaand bundne Eiendomme kunne blive befrieede for dette Baand og blive fri Eiendom. Fri Eiendom blive Majoraterne, saasnart Lehn- og Majoratsbaandet hæves, ligesaa fri Eiendom, som ethvert andet Gods, hvortil der hører Fæstegods. Enhver Herregaard, hvortil der hører Fæstegods, er som samlet Complex fuldstændig fri Eiendom, og det skulde Majoraterne ifølge Grundlovens § 98 ogsaa blive. Saaledes blev denne Paragraph forstaaet under Forhandlingerne om Grundloven, og saaledes er den ogsaa altid senere bleven forstaaet. Denne Paragraph er derimod, saavidt jeg erindrer, aldrig bleven forstaaet som indeholdende et Beviis for, at der i Grundloven var givet nogen Forpligtelse til ved Lov at hæve Fæstebaandet. Om Sagen selv, om Fæsteforholdets Ophør og om en mulig Lov derom vil jeg aldeles ikke udtale mig nu. Jeg har kun villet bidrage Mit til, at Sagen blev forhandlet, uden at der gjorde sig en saadan Forvejling gjældende overfor Grundlovens § 98 som den, der syntes at være tilstede. Naar det iøvrigt ved Sybleddningen af denne Forespørgsel, hvis Betimelighed i en vis Henseende ogsaa jeg anerkjender, blev bemærket, at det var af Vigtighed, især under den Forfatning, hvortil Landet nu er kommet, at der tilstødes den frieste Benyttelse af Jorden, for at der kan bringes det meest Mulige ud af den, saa skal jeg kun tilføie, at denne Frihed